

Sjómanna- verkfallið

TAÐ ER eingin ivi um, at ein tann bólkurin í samfelagnum sum er ringast fyri bæði lønarliga og arbeiðsliga eru sjómenn á farmaskipum. Eingin hevur tikið sær av áhugamálanum hjá hesum bólki, hóast stórvur hevur verið á tí. So hendi tað síðsta heyst at fiskimannafelagið broytti lógina, so tað fekk eina sjómanna-deild. Afturat hesum varð so stovnað eitt sjálvstøðugt sjómannafelag.

SUM ØLLUM kunnugt er stóðan tann í løtuni, at sjómenn eru í tveim-um. Ein partur er í sjómannafelagnum, sum hevur lýst verkfall, meðan ein annar partur er í sjómannadeildini hjá fiskimannafelagnum, sum beint hevur skipað seg. Hetta er sjálvsagt ein óheppin stóða, og sjálvsagt hevði verið best um allir sjómenn kundu verið skipaðir í einum felag.

HVÍ HENDA stóðan er vordió úrslitið av royndunum at skipa sjómenn er ikki lætt at siga. Men ymist bendir á, at virkið hjá sjómannafelagnum ikki hevur verið nóg væl undirbyggt. Tað er farið til verka uttan at hava tryggjað sær stuðul frá sjómonnum á fleiri enn nøkrum fáum skipum. Og tað hevur kanska ov tíðiliga gingið fram frá byrjan av, at tað fyrst og fremst fyrireikaði seg til verkfall og hevur tað kanska ikki børt um møguleikarnar at fáa tingingar í gongd.

OG TAÐ er kanska her svarið finst til núverandi stóðuna. Tað kann ikki longur vera nakað dulsmál, at tær kreftir sum standa aftanfyrir sjómannafelagið og sum skipa fyri teimum tiltøkum, sum vit hava sæð seinnu dagarnar, eru fólk við sterkum tilknýti til ein ávisan politiskan felagsskap, sum metir at verkafeløg skulu vera »stríðsfeløg«. T. v. s. at tað verður størri dentur lagdur á at trumfa síni krøv ígjøgnum við verkfalli og blokadu enn við tingingum.

HETTA ER ein linja sum vanlig fólk ikki taka undir við. Tað hava vit sæð ferð eftir ferð, tá á hevur staðið, og man hetta vera frágreiðingin uppá, at sjófólk líka gjarna ynskja at vera limir í fiskimannafelagnum.

OG HEILT satt at siga: Aftaná at hava sæð tað orðalag, sum sjómannafelagið nýtir í tí tíðindabrævi, sum vit finga mánadagin, og sum vit aftur okkum at prenta í heilum líki, og sum verður nýtt í tí flogseðlinum, sum varð býtt út á havnini í Álborg nú í vikuni, eru vit farnir at ivast í, um leiðslan í sjómannafelagnum er før fyri at fáa nakað úrslit við nakað samráðingarborð.

Rættleiðingar frá fiskimannafelagnum

við-
merkingar

Í samband við tað sum kom fram í bløðunum leygardagin um sjómannafelagssurningin hava vit fylgjandi viðmerkingar:

Tá sagt verður, at vit hava mótarbeitt sjómannafelagnum, so passar hetta ikki. Vit hava avgjørt einki stig tikið til ta stóðu, sum nú er íkominn. Vit mettu so seint sum fyri einum mánaða síðan, eftir tí okkum varð fortalt, og sum var komið fram alment, at sjómenn yvirhøvur roknaðu hetta felag sum sitt felag. Men so hendi tað, at menn fóru at ganga umborð á skipunum at savna undirskriftir, sum fyrst og fremst máttu skiljast at vera imóti sjómannafelagnum. Hetta stig fekk ikki okkara stuðul, men fingur teir, sum stóðu fyri hesum at vita, at vit bert vildu laga okkum eftir einum meiriluta av sjófólkinum. Tað visti seg tó, at hetta tiltak fekk nógv stórra undirtøku enn ventað. Og myndin, sum kom fram, var tann, at høvudsgrundarlagið fyri limatalinum hjá sjómannafelagnum umborð á skipunum var tey fyra

skipini, sum sigla í fastari ferðætlan uppá Føroyar. Umboð á hinum skipunum hevði sjómannafelagið bert heilt fáar sum limir, og tey, sum í fyrsta umfari vundu sær móti sjómannafelagnum, var fólk umborð á hesum skipum, sum hóast alt umboða ein meiriluta av samlaða manningartalinum.

Vit vildu tó ikki gera nakað bert við hesum undirskriftum og tilsegnum sum grundarlag, men søgdu frá, at treytin fyri at vit gjørdur nakað var at menn rindaðu limagjald eisini. Og tað visti seg, at tey allar flestu á nevnda lista rindaðu limagjald. Tástáðni tóku vit avleiðingarnar av hesum. So at vit hava mótarbeitt sjómannafelagnum kunnu vit bart út avvisa. Hevði sjómannafelagið tryggjað sær stuðul frá monnum á øllum portum av flotanum, áðrenn tað fór undir at krevja samráðingar, hevði úrslitið helst verið eitt annað.

Sagt verður eisini, at reiðarar hava lagt trýst á menn at fáa teir at skifta felag. Er tað hent, mugu vit eisini átala

hetta, men vit meta ikki, at tað er hetta, sum hevur skapt núverandi stóðuna, men heldur onnur viðurskipti. Viðvikjandi trýsti so er tað í sær sjálvum trýst móti monnum at fáa teir at siga upp. Og at manngongdin her kanska ikki hevur verið nóg dygg bendir tað á, at als ikki allir sum høvdu sagt upp vildu standa við teirra uppsøgn og fráfullu hana uttan viðari.

Sagt varð eisini í bløðunum, at »Fiskimannafelagið hevði sent boð eftir« nýggjum fólkum til »Nestinda«. Hetta varð eisini kastað okkum fyri hósðagin, tá fólk frá sjómannafelagnum var á fundi við felagsstjórn okkara. Men hesum vistu vit aftur, og søgdu frá, at vit sjálvandi einki høvdu við at gera, hvør ið var farin við hesum skipi. Ti undrar tað almikið, at menn fara aftaná til Fjúrtaði við somu søgu, sum sjálvsagt er heilaspunni.

Annars verður kastað okkum fyri, at vit ikki syta okkara limum at fara við teimum skipum, har limir í sjómannafelagnum hava sagt upp.

Vit søgdu frá longu næst seinasta vikuskifti, at vit mettu, at so ógreið felagsviðurskiptini nú tyktust at vera kundu vit ikki taka eitt slíkt stig. Vit frættu so einki aftur fyrr enn tann sama hósðagin sum verkfallið byrjaði. Uppá ta stuttu tíð, sum tá var til taks, kundu vit ikki taka eina aðra stóðu. Vit bóru uppá mál fyri stjórn sjómannafelagsins, um verkfallið ikki kundi avlýsast ella útsetast. Hevði tað verið møgulegt, kundi verið tingast um, hvørt felagini í felag kundu komið fram til eina loysn. Svarið varð tó, at hetta ikki kundi lata seg gera. Ti kundu vit bert halda okkum til ta stóðu, vit høvdu tikið frammanundan. Um vit høvdu fylgt ynskinum hjá sjómannafelagnum vildi tað merkt, at vit uppá forðond høvdu avskrivað okkum møguleikan at umboða sjómenn, og tað mettu vit ikki, at vit kundu gera uppá eina løtu, og tá serliga við teirri ógreiðu stóðu, sum tá var.

Tórshavn, 13. juli 1981
Føroya Fiskimannafelag
Óli Jacobsen

Nøkur søgubrot um sjálvstýrishetjurnar

Tað var ikki hissin, sum sjálvstýrishetjan Hákun Djurhuus, riddari av Dannebrog og fyrrverandi fólkatingslimur, leikaði upp í undir fólkatingsvalið í 1968. Hann lovaði fólk rentuleikk. Hann lovaði at avtaka fólkatingsseminar. Ja, harafturat lovaði hann tað vanliga — gull og grønar skógar — um hann bleiv valdur.

Og tað bleiv hann, men trúgva tit, at hann rætti hond frá síðu. Nei, so langt burtur frá. Men tað kundi hann heldur ikki, ti hann var ongatíð har.

Tað eru so nógv onnur dømi upp á, hvussu hann og hansara flokkur hava blakað vallyfti fyri borð. Til lögtingsvalið í 1950 søgdu og skrivaðu fólkaflaksmenn, at komu teir fram at, so skuldu sambandsmenn koyrast úr øllum alitissessum her á landi. Men hvat hendi. Tig og tala ikki. Teir lögdu seg á kno framman fyri sambandsstólinum og tveittu lögmannsessin í fœvningin á sambandsmonnum. Sum tann stóri flokkurin kundi fólkaflakkurin annars havt krav upp í lögmann. So góðir vóru fólkaflaksmenn við sambandi — og teir sviku

sinar egnu veljarar.

Tað finst hvørki tjóðveldismaður ella fólkaflaksmáður, sum kann bera danskarum nakað ringt, men kortini slongdu hesir flokkar alt ringt eftir Danmark, tá P. M. Dam, sáli, fekk 60-millióna-grunnin heim á klettarnar. Men hvørji tóku í móti peningin við opnum ørmum — sjálvstýrishetjurnar miklu við Hákuni og Erlendi á odda.

Tað var hesin grunnurin, sum gjørdi, at farast kundi undir at byggja berghol ymsastaðni í landinum.

Tá P. M. Dam, sáli, á sinni legði uppskot í Norðurlandatinginum um føroyskan limskap var ikki lukklugt, sum okkara móttøðumenn leikaðu í. Og sambandsmenn stóðu ikki aftast í orrustuni. Allir flokkarnir vóru í móti at byrja tóru teir ikki at standa í móti, og nú í ár stóðu ein folka-, ein tjóðveldis- og ein sambandsmaður á Norðurlandaráðsfundi í Keypmannahavn og kappaðust um at halda røður.

Tá fólkaflaksmenn og sambandsmenn skerdur keypiorkuna í 1951, soleiðis at krónan minkaði úr 100 niður í

85 oyru í virði, skrivaði Tingakrossur: — Tað ræður u um at skerja keypiorkuna niður, segði Hákun Djurhuus, tingmaður fyri Norðoyar á tingi í ár. Tað ráddi alto um at gera fólk fátæk. Soleiðis tala menn, ið ikki hava skil á fíggjarligum samfundspolitikki, skrivaði Tingakrossur. Og hvør veit, um søgan ikki endurtekur seg, nú teir liberalu flokkarnir saman við tí mest

antisosialistiska flokkinum sum finst, fólkaflakkinum, hava tikið hendur saman móti arbeiðarafjöldini. Nú er at standa saman móti kapitalismuni og hennara harðskapi.

Fyrrverandi fólkaflaksmáður í Eysturoy

Bláststjórin hevur tikið sær rætt til at taka nøkur brot úr brævinum.

sosialurin

telf. 147 20. 1 1820
box 76, 3800 Tórshavn
p/f sosialurin

Útgevandi:

Fyritaks-

og blaðstjóri:

Blaðmenn:

Lýsingar:

Uppseting:

Prent:

Tórfinn Smith (ábyrgd)
Høgni Djurhuus
Jóhann Mortensen
Jan Müller
Arne Thomsen
Sosialurin
Dimmalætting